

I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2022/838 RENDELETE

(2022. május 30.)

az (EU) 2018/1727 rendeletnek a népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok Eurojustnál történő megőrzése, elemzése és tárolása tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 85. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) Az (EU) 2018/1727 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ létrehozta az Eurojustot, és meghatározza annak feladatait, hatáskörét és feladatkörét.
- (2) Az (EU) 2018/1727 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az Eurojust hatáskörrel rendelkezik az említett rendelet I. mellékletében felsorolt súlyos bűncselekmények – köztük a népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények és a háborús bűncselekmények – tekintetében. Az (EU) 2018/1727 rendelet 3. cikkének (4) bekezdése értelmében az Eurojust hatásköre kiterjed az említett rendelet I. mellékletében felsorolt bűncselekményekhez kapcsolódó bűncselekményekre is.
- (3) 2022. február 24-én az Oroszországi Föderáció katonai agressziót indított Ukrajna ellen. Alapos okkal feltételezhető, hogy a jelenlegi összetűzésekkel összefüggésben emberiség elleni és háborús bűncselekményeket követtek és követnek el Ukrajnában.
- (4) Tekintettel a helyzet súlyosságára, az Uniónak sürgősen meg kell tennie minden szükséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy felelősségre vonják az Ukrajnában emberiség elleni és háborús bűncselekményeket elkövetőket.
- (5) Több tagállam és Ukrajna ügyészségei nyomozást indítottak az ukrajnai eseményekkel kapcsolatban, adott esetben az Eurojust támogatásával. Az Eurojust 2016. június 27-én együttműködési megállapodást kötött Ukrajnával. E megállapodással összhangban Ukrajna összekötő ügyészt küldött az Eurojusthoz az Eurojust és Ukrajna közötti együttműködés megkönnyítése érdekében.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2022. május 25-i határozata.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1727 rendelete (2018. november 14.) az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynökségéről (Eurojust) és a 2002/187/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 138. o.).

- (6) A Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) 1998. július 17-i Római Statútumának értelmében az NBB hatáskörrel rendelkezik arra, hogy gyakorolja joghatóságát a Római Statútumban említett legsúlyosabb nemzetközi bűncselekményekért felelős személyek felett. Az NBB joghatósága kiegészíti a nemzeti büntetőbíróságok joghatóságát. Az NBB Főügyész Hivatala bejelentette, hogy nyomozást indított az ukrajnai helyzettel kapcsolatban.
- (7) Az egyetemes joghatóság elvének több tagállamban való alkalmazása és az NBB joghatóságának kiegészítő jellege miatt fontos a különböző joghatóságok nemzeti nyomozó és bűnüldöző hatóságai, valamint az NBB vagy az e célból létrehozott más bíróság, törvényszék vagy mechanizmus közötti koordináció és a bizonyítékok megosztása a népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozások és büntetőeljárások hatékonyságának biztosítása érdekében, beleértve azokat a bűncselekményeket is, amelyeket a jelenlegi összetűzésekkel összefüggésben Ukrajnában követhetnek el.
- (8) A népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények, a háborús bűncselekmények és a kapcsolódó bűncselekmények büntetőeljárás alá vonásával összefüggő bizonyítékok és bevált gyakorlatok illetékes nemzeti hatóságokkal és nemzetközi igazságügyi hatóságokkal való megosztásának biztosítása érdekében az Eurojustnak fokoznia kell a büntetőbíróságokkal, a törvényszékekkel és a nemzetközi jog megsértésének kezelésére létrehozott mechanizmusokkal folytatott együttműködését. E célból az Eurojustnak szoros együttműködést kell kialakítania az NBB-vel és minden más olyan bírósággal, törvényszékkal vagy mechanizmussal, amely a nemzetközi békét és biztonságot érintő bűncselekményekkel foglalkozik. Ennek megfelelően az Eurojustnak elő kell segítenie az NBB-től vagy különleges büntetőbíróságoktól, törvényszékektől vagy mechanizmusoktól érkező, népirtással, emberiség elleni bűncselekményekkel, háborús bűncselekményekkel és kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékokra vonatkozó igazságügyi együttműködés iránti megkeresések teljesítését.
- (9) Fennáll a veszélye annak, hogy a népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok nem tárolhatók biztonságosan azon a területen, ahol az összetűzések zajlanak. Ez a folyamatban lévő ukrajnai összetűzésekkel kapcsolatos bizonyítékokra is vonatkozik. Helyénvaló ezért egy biztonságos helyen egy központi tárolóeszközt létrehozni. Az uniós szervek, hivatalok és ügynökségek, nemzetközi hatóságok vagy harmadik felek, például civil társadalmi szervezetek által gyűjtött bizonyítékok esetében szintén szükség lehet egy központi tárolóeszközre annak érdekében, hogy a bizonyítékok hozzáférhetőek legyenek az illetékes nemzeti hatóságok és a nemzetközi igazságügyi hatóságok számára.
- (10) Az Eurojust rendelkezik a határokon átnyúló bűncselekmények – köztük a népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények, a háborús bűncselekmények és a kapcsolódó bűncselekmények – nyomozásának és büntetőeljárás alá vonásának támogatásához szükséges szakértelemmel és tapasztalattal. Ez a támogatás magában foglalja a bizonyítékok megőrzését, elemzését és tárolását a bíróságok előtti elfogadhatóságuk és megbízhatóságuk tekintetében.
- (11) Az Eurojust a népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok megőrzése, elemzése és tárolása, valamint – amennyiben szükséges és helyénvaló – azoknak az alkalmazandó uniós adatvédelmi szabályokkal összhangban történő megosztásának lehetővé tétele révén támogathatja a bizonyításfelvételt a nemzeti és a nemzetközi nyomozások során, valamint további segítséget nyújthat az illetékes nemzeti hatóságoknak és nemzetközi igazságügyi hatóságoknak. Az ilyen elemzések különösen értékesek lehetnek a tanúvallomások megbízhatóságának megállapítása vagy a releváns kapcsolatok megállapítása szempontjából. Ugyanakkor ez a rendelet a nemzeti hatóságokra nézve nem vezeti be a bizonyítékok Eurojusttal való megosztásának kötelezettségét.
- (12) Új ideiglenes tárolóeszközt kell létrehozni, amely lehetővé teszi a népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok megőrzését, elemzését és tárolását. Mivel az ilyen bizonyítékok tárolását sürgősen meg kell oldani, az Eurojustnak azokat az (EU) 2018/1727 rendelet 23. cikke alapján létrehozott ügyviteli rendszertől elkülönülő, automatizált adatkezelő és -tároló eszközben (a továbbiakban: az automatizált adatkezelő és -tároló eszköz) kell tárolnia. Az (EU) 2018/1727 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek és a 2005/671/IB tanácsi határozatnak a terrorizmussal kapcsolatos digitális információcsere tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat egy új ügyviteli rendszer létrehozására vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Az új ügyviteli rendszer létrehozását követően az automatizált adatkezelő és -tároló eszközben ideigenesen kezelt, műveleti vonatkozású adatokat be kell integrálni az említett rendszerbe. Az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁾ IX. fejezetében meghatározott általános szabályokat az (EU) 2018/1727 rendeletben meghatározott konkrét adatvédelmi szabályok sérelme nélkül kell alkalmazni.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

- (13) A népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok automatizált adatkezelő és -tároló eszközben történő megőrzésének, elemzésének és tárolásának, valamint – amennyiben szükséges és helyénvaló – az említett bizonyítékokhoz az illetékes nemzeti hatóságok és a nemzetközi igazságügyi hatóságok általi hozzáférhetőségnek meg kell felelnie a legmagasabb szintű kiberbiztonsági és adatvédelmi előírásoknak, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkével, az (EU) 2018/1725 rendelettel – különösen annak 91. cikkével – és az (EU) 2018/1727 rendeletben meghatározott különös adatvédelmi szabályokkal összhangban.
- (14) A műholdas képek, fényképek, videók és hangfelvételek hasznosak lehetnek a népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények, a háborús bűncselekmények és a kapcsolódó bűncselekmények elkövetésének bizonyításához. Ezért az Eurojust számára lehetővé kell tenni a műholdas képek, fényképek, videók és hangfelvételek e célból történő kezelését és tárolását.
- (15) Az Eurojustnak és az Europolnak – tekintettel arra, hogy el kell kerülni a párhuzamos erőfeszítéseket és működési kapacitásuk duplikációját – megbízatásaik keretében szorosan együtt kell működniük, különösen az Europol nemzetközi bűncselekményekre vonatkozó meglévő célzott rendszerének – úgynevezett nemzetközi kulcsfontosságú bűncselekmények elemzési projektje – keretében történő információkezelés és -elemzés tekintetében, hogy támogassák az illetékes hatóságokat a népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények, a háborús bűncselekmények és a kapcsolódó bűncselekmények nyomozásában és büntetőeljárás alá vonásában. Ezért az Eurojust számára lehetővé kell tenni, hogy továbbítsa az Europolnak azokat az információkat, amelyeket a népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények, a háborús bűncselekmények és a kapcsolódó bűncselekmények elleni küzdelemre irányuló tagállami intézkedéseket támogató, az (EU) 2018/1727 rendelet szerinti operatív feladatkörei ellátása során kap. Az ilyen együttműködésnek ki kell terjednie az operatív és technikai kérdések rendszeres közös értékelésére.
- (16) Tekintettel arra, hogy az Eurojustnál sürgősen szükség van egy automatizált adatkezelő és -tároló eszköz létrehozására a népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok kezelésére az Ukrajnában elkövetett ilyen bűncselekmények elszámoltathatóságának biztosítása érdekében, helyénvalónak tűnik a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló, az Európai Unióról szóló szerződéshez (EUSZ), az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez (EUMSZ) és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt 1. jegyzőkönyv 4. cikkében előírt, nyolchetes időszak alóli kivétellel élni.
- (17) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével és 4a. cikkének (1) bekezdésével összhangban Írország bejelentette, hogy részt kíván venni ennek a rendeletnek az elfogadásában és alkalmazásában.
- (18) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (19) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen annak lehetővé tételét, hogy az Eurojust megőrizze, elemezze és tárolja a népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékokat, hogy lehetővé váljon az ilyen bizonyítékok megosztása és létrejöjjön egy, az Eurojust meglévő ügykezelési rendszerétől elkülönülő automatizált adatkezelő és -tároló eszköz, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme, illetve hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az EUSZ 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (20) Az európai adatvédelmi biztossal az (EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkével összhangban konzultációra került sor az, és a biztos 2022. május 13-án véleményt nyilvánított.
- (21) E rendeletnek sürgősen, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon hatályba kell lépnie, annak érdekében, hogy az Eurojustnál sürgősen rendelkezésre álljon a népirtással, az emberiség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok megőrzését, elemzését és tárolását lehetővé tevő új automatizált adatkezelő és -tároló eszköz az Ukrajnában elkövetett ilyen bűncselekmények elszámoltathatóságának biztosítása céljából,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2018/1727 rendelet módosításai

Az (EU) 2018/1727 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 4. cikk (1) bekezdése a következő ponttal egészül ki:

„j) támogatja a tagállamoknak a népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények, a háborús bűncselekmények és a kapcsolódó bűncselekmények elleni küzdelemre irányuló intézkedéseit, többek között azáltal, hogy megőrzi, elemzi és tárolja az e bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékokat, valamint lehetővé teszi az ilyen bizonyítékok megosztását az illetékes nemzeti hatóságokkal és a nemzetközi igazságügyi hatóságokkal, különösen a Nemzetközi Büntetőbírósággal, vagy más módon közvetlenül hozzáférhetővé teszi azokat az illetékes nemzeti hatóságok és a nemzetközi igazságügyi hatóságok, különösen a Nemzetközi Büntetőbíróság számára.”

2. A 80. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(8) A 23. cikk (6) bekezdésétől eltérve az Eurojust a műveleti vonatkozású személyes adatoknak a 4. cikk (1) bekezdésének j) pontjában említett operatív feladatkör ellátása keretében történő kezelése céljából a 23. cikkben említett ügyviteli rendszertől elkülönülő automatizált adatkezelő és -tároló eszközt (a továbbiakban: az automatizált adatkezelő és -tároló eszköz) hozhat létre.

Az automatizált adatkezelő és -tároló eszköznek meg kell felelnie a legmagasabb szintű kiberbiztonsági előírásoknak.

Az (EU) 2018/1725 rendelet 90. cikkének sérelme nélkül az Eurojust az automatizált adatkezelő és -tároló eszköz működtetését megelőzően konzultál az európai adatvédelmi biztossal. Az európai adatvédelmi biztos az adatvédelmi tisztviselőtől kapott értesítés kézhezvételétől számított két hónapon belül nyilvánít véleményt.

A harmadik albekezdésben említett, az adatvédelmi tisztviselőtől kapott értesítés legalább a következő elemeket tartalmazza:

- a) a tervezett adatkezelési műveletek általános leírása;
- b) az érintettek jogaival és szabadságaival kapcsolatos kockázatok értékelése;
- c) az b) pontban említett kockázatok kezelésére tervezett intézkedések;
- d) a személyes adatok védelmének biztosítására, valamint az e rendeletnek való megfelelés igazolására szolgáló, az érintettek és más érdekelt személyek jogait és jogos érdekeit figyelembe vevő biztosítékok, biztonsági intézkedések és mechanizmusok.

Az automatizált adatkezelő és -tároló eszközben végzett adatkezelésre az e rendeletben és az (EU) 2018/1725 rendeletben megállapított adatvédelmi rendelkezéseket kell alkalmazni, amennyiben azok nem kapcsolódnak közvetlenül az ügyviteli rendszer technikai létrehozásához. Az automatizált adatkezelő és -tároló eszközben tárolt adatokra vonatkozó hozzáférési jogok és határidők meg kell, hogy feleljenek azon ideiglenes munkafájlokhoz való hozzáférésre vonatkozó, alkalmazandó szabályoknak, amelyek támogatására az adatokat tárolják, valamint a vonatkozó, különösen az e rendelet 29. cikkében meghatározott határidőknek.

Az e bekezdésben előírt eltérés addig alkalmazandó, amíg az ideiglenes munkafájlokból és indexből álló ügyviteli rendszer fennmarad.”

3. A II. melléklet a következőképpen módosul:

a) az (1) pont n) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„n) a DNS nem kódoló szakaszai alapján létrehozott DNS-profilok, fényképek és ujjnyomatok, valamint a 4. cikk (1) bekezdésének j) pontjában említett bűncselekmények és kapcsolódó bűncselekmények tekintetében videók és hangfelvételek.”;

b) a (2) pont f) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„f) az érintett személyt érintő bűncselekmények leírása és jellege, a bűncselekmények elkövetésének időpontja és helye, a bűncselekmények büntetőjogi kategóriája, a nyomozások alakulása és a 4. cikk (1) bekezdésének j) pontjában említett bűncselekmények és kapcsolódó bűncselekmények tekintetében a büntetendő cselekményre vonatkozó információk, köztük hangfelvételek, videók, műholdas képek és fényképek.”.

*2. cikk***Hatálybalépés**

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Brüsszelben, 2022. május 30-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
R. METSOLA

a Tanács részéről
az elnök
B. LE MAIRE
